

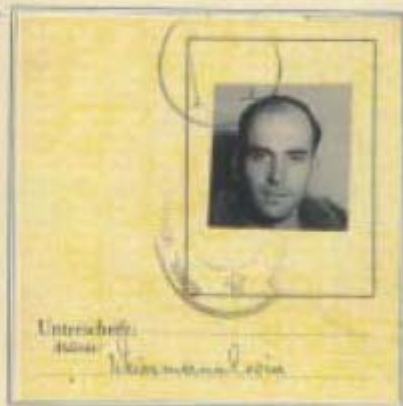
Hoppets ljusa strimma

Our Gleam of Hope

SCHUTZ-PASS

A. 011
Nr. 245.

Name: Ervin Wisniewski
Nitz:
Wohnort: Budapest
Lohn:
Geburtsdatum: 14. Sept. 1923.
Geburtsort: Budapest
Geburtsort:
Lohn:
Körpergröße: 170 cm.
Magen:
Haarfarbe: braun Augenfarbe: braun
Hautfarbe: rötlich

SCHWEDEN

SVÉDORSZÁG

Die Kgl. Schwedische Gesandtschaft in
Budapest bestätigt, dass der Obengenannte
im Rahmen der — von dem Kgl. Schwedi-
schen Anwesenheitserteil autorisierten —
Repatriierung nach Schweden reisen wird.
Das Betroffene ist auch in einem Kollektre-
pass eingetragen.

En Afrenska stifts der Obengenannte und
seine Wohnung unter dem Schutz der Kgl.
Schwedischen Gesandtschaft in Budapest.

Gültigkeit: sechs 14 Tage nach Abreise
nach Schweden.

A Budapesti Svéd Kir. Követség igaz-
olja, hogy fentnevezett — a Svéd Kir. Köll-
ügyminisztérium által jóváhagyott — repa-
trációs keretében Svédországba megy.

Nevezett a kollektív útlevelében is an-
regol.

Elutasítást fentnevezett irántól a buda-
pesti Svéd Kir. Követség általa alatt áll.

Érvényét veszti a határonyitáig csak engedély-
széllel másuttal utazásengedély esetén.

Reisereisekringung nur gemeinsam mit dem Kollektivpass. Einreisebescheinigung wird nur in dem Kollektivpass eingetragen.

Budapest, den 22. September 1944

KÖNIGLICH SCHWEDISCHE GESANDSCHAFT
AUF IN KIRÁLYI KÖVETSÉG.

K. K. K. K.
Kgl. Schwedischer Gesandter

Låt mig aldrig tveka

No Hesitation

VITNET

1957, när jag var endast sju år gammal, hörde jag för första gången talas om Raoul Wallenberg. Mina danska morföräldrar, som aktivt deltog i smuggling av danska judar och motståndsmän till Sverige under andra världskriget, stod mig mycket nära. I sin paradlägenhet invid Linnéplatsen i Göteborg drev de ett hemtrevligt men likväl effektivt "transitläger" samtidigt som morfar hade återkommande hemliga ärenden till hamnen och utmed de skånska och halländska kusterna för att hämta fler flyktingar och motståndskämpar.

Efter att morfar avlidit 1953 upprätthöll mor-mor delvis traditionen att ta hand om flyktingar. Inneboende hos henne var åren efter 1956 några ungerska damer som flytt från sitt hemland. En av dem var speciellt lågmäld och syntes alltid ledsen när jag träffade henne under mina dagliga besök. Jag såg den ständiga smärtan i hennes ögon och det var svårt för min sjuåriga hjärna att förstå vad hon gått genom. Men i mitt hjärta delade jag alltid hennes sorg.

En dag berättade hon för mig om sin flykt och sina upplevelser strax dessförinnan. Det

THE WITNESS

In 1957, when I was only seven years old, I heard of Raoul Wallenberg for the first time. My Danish grandparents took an active part in smuggling Jews and resistance fighters from Denmark to Sweden during WW II. In their glamorous apartment in Gothenburg, they had a cozy, but effective, "transition camp". At the same time, my grandfather attended regular secret missions in Gothenburg's harbor and along the coasts of Southwest Sweden to bring home more refugees and resistance fighters.

After my grandfather died in 1953, my grandmother kept up the tradition of helping refugees. Starting in 1956, she housed Hungarian women who had escaped from their homeland. One of them was always especially sad when I met her during my daily visits. I saw the constant pain in her eyes, and it was hard for my seven-year-old brain to understand what she had gone through. But in my heart I always shared her grief.

One day she told me about her escape and her earlier experiences. It was scary for a seven-year-old boy to stand face to face

var skrämmande för en sjuåring att exponeras för det kalla och blottade våldet. Men i sin historia berättade hon plötsligt så befriande om en man som bara tolv år tidigare hade kommit till hennes hemstad som en frälsare för att rädda henne själv och tusentals andra människor undan döden. För första gången såg jag en strimma av hopp i hennes ögon. De tunga blickarna var som bortblåsta och jag såg att hon helt enkelt blev lycklig över att få berätta sin historia om denne man vars namn var ... Raoul Wallenberg.

När jag kom hem den dagen gav min far en annan bild av det som inträffat. Han sken inte upp av lycka. Hans ansikte fövreds till ilska samtidigt som han spydde sin vrede över människorna som rövat bort Raoul Wallenberg. Jag blev lika upprörd och kunde inte för mitt liv begripa hur någon kunde agera med våld mot en man som utträttat det som Wallenberg gjort och som jag tidigare den dagen fått klarlagt av ett ögonvittne.

Sedan dess har jag levat med de två bilderna av Wallenberg, den av "frälsaren" och den av "den bortrövade". Tillsammans med miljontals andra människor har jag följt sö-

with tales of total, naked violence. But in her story she suddenly started to tell about her hero who, only twelve years earlier, had come to her hometown as a savior. He had saved her life and the lives of thousands of other people. For the first time I saw a gleam of hope in her eyes. Her sad expression vanished and I saw her become glowingly happy while telling her story. The man she was talking about was named ... Raoul Wallenberg.

When I came home that day my father gave me another picture of what had happened. He wasn't at all happy. His face was flushed with rage as he spewed his anger out about the people who had kidnapped Raoul Wallenberg. I was just as upset as my father, and I could not understand how anyone could act violently against a man who had done what I had heard earlier that day from an eyewitness.

Since then I have lived with the two pictures of Wallenberg, the one of "the savior" and the one of "the kidnapped". Throughout my life I have tried to follow the media quest for his true fate. Together with millions of

kandet efter honom i media och fyllts av hopp och förtvivlan. Genom alla år har vi förutsatt att Raoul Wallenberg är i livet. Det ena trovärdiga vittnet efter det andra har visat att så varit fallet. Men oavsett hur länge Raoul har levat, eller om han fortfarande lever, har han blivit berövad sitt liv. Vi har berövats Raoul Wallenberg.

others I have gone from hope to despair. For all these years we have persisted in believing that Raoul Wallenberg is still alive. One credible witness after another has indicated that this is true. But no matter how long Raoul has lived, his life has been robbed from him. And we have been robbed of Raoul Wallenberg himself.

*Den sista bilden som togs av Raoul Wallenberg den 26 november 1944
The last picture taken of Raoul Wallenberg on November 26th 1944.
(Foto/Photo: Tomas Veres)*

MANNEN

I januari 1945 fördes Raoul Wallenberg bort i Sovjetrysk fångenskap. Sedan dess har mycket möda lagts från olika håll för att klargöra vad som hänt honom. Vi känner fortfarande inte till hans öde.

Traumat kring Wallenbergs bortrövande är svårt att bära. I inledningen av denna skrift berättar jag att min första reaktion som 7-åring över Wallenbergs bortrövande var att jag inte kunde förstå hur någon kunde uppträda våldsamt mot en man som lämnat en trygg tillvaro och rest till ett annat land för att rädda tiotusentals människors liv. I dag förstår jag det än mindre.

Lika ledsen som man blir av att se på Wallenbergs öde, lika glad blir man av att se på hans person och gärning. Vi ser en man som vuxit upp i ett tryggt och kärleksfullt hem trots att fadern dog av cancer endast några månader innan Raoul föddes. Tillsammans med sin mor, styvfar och halvsyskon växer han i harmoni upp till att bli en livsbejakande och omtänksam ung man med stor nyfikenhet på hur andra människor tänker och lever. Under, och strax efter, sina universitets-

THE MAN

In January of 1945, Raoul Wallenberg was brought into Soviet Russian imprisonment. Huge efforts have been put into finding out what has happened to him. We still don't know anything about his fate.

The trauma of Wallenberg's kidnapping is hard to bear. In the introduction to this booklet I tell about how my first reaction as a 7-year-old to Wallenberg's kidnapping was that I couldn't understand how anyone could act violently toward a man who left a secure life and travelled to another country to save the lives of tens of thousands of people. Today I understand it even less.

Though it's saddening to know about Wallenberg's fate, it still gives you joy to hear about his character and his deeds. We see a man who grew up in a secure, loving home, even though his father died of cancer just a few months before Raoul's birth. With his mother, his stepfather, and his half-siblings, he grew up harmoniously and became a positive, considerate young man with a great curiosity about how others think and live. During and after his university studies he

studier reser han runt i världen för att skaffa sig stor respekt och förståelse för andra kulturer.

Han förfäras senare över nazisternas övergrepp mot den judiska befolkningen och när instiftandet av Nuernberglagarna i Tyskland 1935 legaliserar systematisk förföljelse av judarna, tar Raoul med fasthet ställning för judarnas sak. När förföljelserna senare övergår i folkmord vill han använda sin utbildning med bl.a. djupa språkkunskaper för att under stor fara rädda människoliv. Med knivskarp intelligens, empati och total respektlöshet för auktoriteter som missbrukar sin makt, utför han sin räddningsinsats. Han gör det utan vapen, utan ambition att vinna ära, berömmelse eller makt. Det som driver honom är endast kärleken till medmänniskan och sökandet efter sanning och rättvisa.

GÄRNINGEN

Vid slutet av andra världskriget, när de allierade trupperna var strängt upptagna att med militära medel krossa det nazistiska tyranniet, uppmanade den amerikanska regeringen neutrala stater att göra sin insats

travelled around the world to gain respect and understanding of other cultures.

He was later horrified by the Nazis' excesses against the Jewish people. When the Nuremberg Laws in 1935 legalized systematic persecution of the Jews in Germany, Raoul firmly took a stand for the Jews. When persecution turned to genocide, he wanted to use his education, and especially his broad knowledge of languages to save lives, despite the danger. With his knife-sharp intelligence, empathy, and total lack of respect for authorities who abuse their power, he waded in and put his rescue plans into action. He accomplished it all without weapons, and without any thought of winning honor, fame, or power. The only thing that drove him was his love of mankind and his quest for truth and justice.

THE DEED

Towards the end of WW II, while the Allied troops were heavily engaged in crushing the Nazi tyranny by military means, the American government asked neutral states to intervene against the Nazis' inhumane persecutions.

mot nazisternas omänskliga förföljelse. Organisationen *War Refugee Board*, WRB, bildades. Tanken var att den skulle finansiera och organisera aktioner i Tyskland och i dess ockuperade länder för att befria och skydda nazisternas offer. Av uppenbara skäl var huvudmålet att värna om judar eftersom nazisterna systematiskt mördade dem där de kunde komma åt.

Eftersom USA sedan krigsförklaringen inte hade någon ambassad i Tyskland eller i dess ockuperade länder lades ansvaret för aktionerna på länder som verkligen hade diplomatiska kontakter med Tyskland. Sverige var ett av dem. Det svenska utrikesdepartementet antog uppgiften att bära sitt ansvar och lät Raoul Wallenberg resa till Ungerns huvudstad för att under svenska legationens beskydd organisera och utföra WRB:s uppgifter. Wallenberg, endast 32 år gammal, sökte sig dock 1944 till uppdraget av djup övertygelse och inte för att han tidigare var anställd vid, eller engagerad i, den svenska beskickningen. Han gjorde detta för att han var upprörd över vad nazisterna gjorde mot judarna. Han ville ingripa. WRB och det svenska utrikesdepartementet blev hans

The *War Refugee Board organization*, WRB, was set up. It would finance and organize actions in Germany and in occupied countries to free and protect the victims of the Nazis. For obvious reasons the main goal was to care for the Jewish population as the Nazis systematically murdered Jews wherever they could reach them.

As the United States, since the declaration of war against Germany, had not had an embassy in Germany or in any of the German-occupied countries, the main responsibility for the actions was given to countries that did have diplomatic contact with Germany. Sweden was one of them. The Swedish State Department accepted its responsibility and let Raoul Wallenberg, on his own initiative, go to Hungary's capital to organize and implement the tasks of the WRB. In doing this he was given the protection of the Swedish legation. Wallenberg, only 32 years old, rose to the challenge not because he had previously worked for the Swedish Foreign Ministry. He did this only because he was terribly upset by what the Nazis were doing to the Jews. He wanted to intervene. The WRB and the

redskap.

I en oförtröttlig kamp lyckades han rädda massor av människor undan förintelselägren. Hans motståndare var inte bara de tyska ockupanterna utan även den ungerska förgreningen av nazistpartiet, "Pilkors-partiet". Wallenberg var helt fokuserad på målet att i möjligaste mån förhindra nazisternas deportation av människor. Tiden var knapp för endast i Ungern skickades under delar av 1944 mer än tio tusen judar per dag till arbetsläger. Med outtömlig energi, karisma, nit och med okonventionell förhandlingsteknik handlade han snabbt tillsammans med sina kollegor på Sveriges, Schweiz, Spaniens och Vatikan-staternas legationer.

Ett av sätten att rädda så många judar som möjligt var att skriva ut s.k. "skyddspass" till personer av judisk börd. Passen skulle ge amnesti och underlätta emigration till Sverige. Sekreteraren vid den svenska legationen, Per Anger, hade från början kommit på idén men Wallenberg vidareutvecklade passen och utformade dem så att de skulle se mer trovärdiga ut i nazisternas ögon. (Ett svenskt skyddspass i förminskad skala bildar omslag till detta häfte.)

Swedish Foreign Ministry were his tools.

In an indefatigable struggle he managed to rescue masses of people from the death camps. His opponents were not only the German occupants but also the Hungarian Nazis, members of the "Arrow Cross party". Wallenberg was completely focused on his goal to stop the Nazis' deportation at any price. Time was short because every day in Hungary alone more than ten thousand of Jews had already been sent daily to the work camps during parts of 1944. With endless energy, charisma and unusual negotiation techniques he acted quickly, together with his colleagues in the legations of Sweden, Switzerland, Spain, and the Vatican City.

One of the means to save as many Jews as possible was to issue diplomatic passports (Schutz-Passes) to people of Jewish descent. The passes gave amnesty and supported future emigration to Sweden. The secretary at the Swedish legation, Per Anger, first invented these passports, but Wallenberg developed the passes, designing them so that they would impress the Nazis more. (A Swedish "Schutz-Pass", in a smaller format, makes the cover of this booklet.)

Med Wallenbergs passionerade ledarstil effektiviserades arbetet med skyddspassen för att rädda de utsatta. Bland annat tog han tillvara judarnas egna kunskaper och organiserade dem i kampen för sina bröder och systrar. Detta gav resultat eftersom kompetens fanns att tillgå. Genom denna åtgärd skänktes också de utsatta tillbaka en del av självkänslan som nazisterna medvetet tagit från dem för att beröva dem sin motståndskraft.

Wallenberg drev fram idén att hela fastigheter skulle köpas eller hyras vilka sedan etablerades som svenskt beskickningsområde. I dessa så kallade "skyddshus", som nazisterna inte fick beträda enligt internationell lag, skyddades förföljda i väntan på krigets slut.

Med stor pondus ingrep Wallenberg vid deporteringar för att förhindra dessa. Med mod och list lyckades han i sista stund rädda deporterade från transporter eller dödsmarscher till arbetslägren. Efter räddningen fördes de till säkerhet i "skyddshuset".

Raouls sista dåd var att han tog stor del i att förhindra att det judiska gattot i Budapest stormades av nazisterna. En sådan

Wallenberg's passionate style of leadership allowed him to do the job of saving the vulnerable Jews by even more effective methods than issuing safety passes. He also utilized their own knowledge and organized them in the fight for their brothers and sisters. This was very successful, since there was a lot of expertise among them. By doing this, he gave the Jews back some of the self-confidence that the Nazis had consciously taken away from them in the process of breaking down their powers of resistance.

Wallenberg promoted the idea that entire buildings would be bought or rented and then marked as extensions of the Swedish legation. In these protected houses, which the Nazis could not enter according to international law, Jews were protected until the end of the war.

Wallenberg intervened with authority to prevent deportations. With bravery and cunning he saved deportees from transports and marches to the work camps. After the rescue they were taken to the "safe houses".

Raoul's last deed was his active participation in preventing the storming of Budapest's Jewish ghetto by the Nazis. The

attack hade länge planerats och skulle ha lett till att de flesta av de ca 70 000 judar som fösts in där skulle ha mördats.

Det faktum att Sverige deltog i dessa aktioner är en av de få ljuspunkterna i vårt lands agerande under andra världskriget. Många svenska och andra nationers diplomater skall med vördnad minnas för sina hjältegd. Bland dem Wallenbergs nära medarbetare och förtrogne på den svenska legationen, Per Anger.

attack had been planned for some time, and would in all have led to the annihilation of the 70,000 Jews who had been herded in there.

The fact that Sweden took part in these actions is one of the few positive things that our country did during WWII. Many Swedes and other nations' diplomats should be honored for their heroic deeds. Among them are Wallenberg's colleague and friend at the Swedish legation, Per Anger.

Raoul Wallenberg (märkt med ett X) ingriper vid en deportation.

Raoul Wallenberg (marked with an X) interferes with a deportation.

Foto/Photo: Tomas Veres

BORTRÖVANDET

När man trodde att befrielsens timme för Budapest hade kommit i januari 1945 fördes Wallenberg bort av segerrika sovjetiska trupper. Det är ännu oklart varför de tog honom tillfånga. Möjligt är att de i sin sjukliga misstänksamhet trodde att Wallenberg var spion och kunde vara värdefull vid ett utbyte. Spionmisstankarna var naturligtvis helt ogrundade. Den svenska regeringen visste att sovjetryssarna gjort ett fruktansvärt misstag när de arresterade Wallenberg. Man hade ju själv sänt ut honom enbart med uppdraget att rädda judar i Budapest. Trots detta agerade man sedan lamt och fejt gentemot ryssarna i sina förfrågningar om Wallenbergs öde. Man förordade helt enkelt sin egen utsände diplomat. Den svenske ambassadören i Moskva, Staffan Söderblom, förklarade sommaren 1946 direkt till Sovjetunionens diktator Josef Stalin att han själv trodde att Raoul omkommit i tumultet under krigets slutskede i Budapest. Detta gav ryssarna fria händer att inleda en lögnspiral som de håller snurrande än i dag.

THE KIDNAPPING

When everybody thought that the liberation had come for Budapest in January of 1945, Wallenberg was taken away by victorious Soviet troops. It is still not clear why they captured him. Maybe in their pathologically suspicious minds they believed that Wallenberg was a spy and could be exchanged. These suspicions were of course wrong. The Swedish government knew that the Soviet Russians had made a terrible mistake when they arrested Wallenberg. They had sent him out on the mission of saving Jews in Budapest. Despite this, requests to the Russians for information about Wallenberg's fate were lame and toothless. They simply betrayed their own diplomat. The Swedish ambassador in Moscow, Staffan Söderblom, declared directly to the Soviet dictator Josef Stalin in 1946 that he believed Raoul had died in the chaos of the last days of the war in Budapest. This then gave the Russians the opportunity to start a spiral of lies that they keep spinning even today.

FÖRKLARINGEN

Ryssarna vägrar hårdnackat, trots internationella påstötningar, att tillkännage Wallenbergs öde även efter att det sovjetiska imperiet fallit samman 1989. De vidhåller fortfarande sitt ogrundade påstående att Raoul dog av en hjärtattack i ryskt fängelse 1947, endast 34 år gammal. Detta trots att det sedan dess trädit fram en rad trovärdiga vittnen som har sett Wallenberg vid liv långt senare.

År 2000 lade en svensk/ryske arbetsgrupp fram ett utlåtande efter gemensamma efterforskningar kring Raoul Wallenbergs öde. Ståndpunkterna för vad som kan ha inträffat med Wallenberg går fortfarande isär. Den svenska slutredovisningen klargör att ryssarna inte på ett tillfredsställande sätt kan bevisa Wallenbergs död. Dels finns inget dödsbevis, än mindre några kvarlevor. Dessutom kan inte de många vittnena som säger sig ha sett Wallenberg levande efter 1947 avvisas. Man fastställer avslutningsvis att det åligger den ryska regeringen att bevisa att Raoul Wallenberg är död innan deras förklaring kan godtas.

THE EXPLANATION

The Russians, even after the fall of the Soviet Union, hard-headedly refuse to acknowledge Wallenberg's destiny. They still claim unwarrantedly that Raoul died of a heart attack in a Russian prison in 1947, only 34 years of age. This was despite the fact that since then a number of credible witnesses have stated that they saw Wallenberg alive much later than this date.

In 2000 a Swedish/Russian task force issued a statement after a joint investigation into the fate of Raoul Wallenberg. Positions on what can have happened to Wallenberg are still divergent. The final Swedish account makes it clear that the Russians have not been able to prove Wallenberg's death in a satisfactory way. For one thing there is no death certificate, and certainly no remains. And secondly the assertions on the many witnesses who say that Wallenberg has been seen alive after 1947 cannot be disallowed. It is ascertained, finally, that it is to the Russian government to prove that Raoul Wallenberg is dead if this explanation is to be accepted.

GÅVAN

Raoul Wallenbergs stora gåva till oss är att han visade att vi själva har möjlighet att råda över hur våra liv skall utvecklas genom de beslut vi tar. Om vi bara handlar, så kan vi nå det som synes ouppnåeligt.

Han visade oss att empati i kombination med osjälviskhet är det finaste vi kan ge våra medmänniskor. En person med de egenskaperna kan ensam förändra världen. Om vi var och en agerar i Wallenbergs anda genom att tänka fritt och visa empati kan vi komma långt i sökandet efter en bättre värld.

Den vackraste gåvan var kanske att han visade att fömuft, skarpsinne och osjälviskt engagemang kan triumfera över de militära vapens makt. Ordet kan betvinga svärdet.

SANNINGEN

När jag började skriva denna kommentar till sångerna var jag inställd på att fokusera kring Wallenbergs gärning. Men ju mer jag begrundade kring honom, ju mer förfärad blev jag över hur illa hans bortrövande behandlats av svenska och naturligtvis sov-

THE GIFT

Raoul Wallenberg's great gift is that he showed us that we have the option of deciding about the course of our lives. If we act, we can achieve things that seem to be impossible.

He showed us that empathy in combination with unselfishness is the finest gift we can give our fellow man. A person with these characteristics can change the world all by himself. If each and every one of us acts in the spirit of Wallenberg we can reach far in the search for a better world.

Maybe the most beautiful gift that he gave was to show that common sense, sharp-wittedness and selfless involvement could triumph over military weapons. The word can subdue the sword.

THE TRUTH

When I started to write these comments to my songs, I was determined to focus on Wallenberg's deeds. But the more I thought about it, the more appalled I was over how badly his kidnapping was handled by the Swedish government and, of course, the

jetryska regeringar. Det är på tiden att vi får reda på vad som hänt Raoul Wallenberg. Sanningen finns fortfarande i ryssarnas händer - och går att nå.

Bilden av Raoul Wallenbergs gärning är den av sanningssökaren som heroiskt bekämpar följderna av lögnen han just ställts inför. Detta skedde i en tid då nazisterna bestal oss den fria tankens luft. Lögnen var den att judarna är en lägre stående ras i jämförelse med tyskarna, att de var ett hot mot Europas interessen och att de var lierade med Tysklands och Europas fiender vem dessa än vara månne.

Wallenbergs sätt att ta ställning och agera på var unik. Det fanns visserligen fler människor som ingrep mot nazisternas folkmord mot judarna. Men det fanns få om någon, förutom Raoul Wallenberg, som helt frivilligt och på eget initiativ lämnade en trygg tillvaro i sitt hemland för att resa rakt in i en krigszon i ett främmande land och där med hela sin själ rädda medmänniskor från att bli offer för effekterna av en gigantisk lögn.

Till min fasa finner jag att lögnen sakta håller på att krypa tillbaka på oss. Lögnen

Russian government. It is high time that we find out what happened to Raoul Wallenberg. The truth is still in the hands of the Russians - and can be reached..

The picture of Raoul Wallenberg's deed is the one of him as a seeker of truth who heroically struggles against the effects of the lie which he has just been exposed to. He then carries out his struggle in a time when the Nazis stole our rights to seek the truth. The lies they gave us were the ones of that Jews are of an inferior race in comparison with the Germans and that they were a threat to Europe. The Jews were also said to be allied with Germany's and Europe's enemies - who ever these might have been.

Wallenberg's way of taking a stand was unique. There were more people who acted against the Nazi's genocide of the Jews. But there were few, if any, except for Raoul Wallenberg, who voluntarily and on his own initiative left a safe life in his homeland in order to go right into a war zone in a foreign country with the determination to save his fellow man from the effects of a giant lie. Fearfully I find that the lie slowly comes

kallas åter "rasism" med bl.a. antisemitism och får ännu en gång fotfäste i Sverige och i övriga Europa. Aldrig förr har därför Raoul Wallenbergs gåva varit viktigare att hålla vid liv än i dag. Vi måste lära av hans exempel, d.v.s. att söka sanningen och bekämpa lögnen för att nå fram till rättvisa.

Men hur kan vi förvalta gåvan han givit oss? Få av oss besitter hans mod och ingen är beredd att ens närma sig tanken att bära hans öde.

I sången "Låt mig aldrig tveka", vill jag berätta att vi för att följa hans exempel inte behöver ge oss in i en sådan farlig kamp som Wallenberg utförde. Vi kan alla, var och en, förvalta hans gåva genom att helt enkelt i vardagen visa medkänsla genom att bland annat ställa upp för utsatta medmänniskor efter det vi funnit sanningen. En sanning är att det som börjar med mobbing kan sluta med folkmord.

Sanningen kan åter lätt tas från oss och vi måste värna om den. På Internet och på gatan rycker nu nya lögnare åt sig möjligheten att förloda nästa generation. Man gör det exempelvis genom att påstå att det är en omöjlighet att 6 miljoner judar kan ha dödats

creeping back on us. The lie is once again called "racism" with anti-Semitism and is one more time planting its roots in Sweden and in the rest of Europe. Therefore, it has never been so important to keep Raoul Wallenberg's legacies alive as now. We must learn from his example to seek the truth, and strengthened by his insight we must battle lies to attain justice.

But how can we practice the gift that he gave? Few of us have been given his courage and none of us is prepared to even think the thought of bearing his fate.

In my song "No hesitation" I want to say that we never need to get into as dangerous a battle as Wallenberg did in order to follow his example, leading us into a better world. Each and every one of us can put his gift to work by being empathetic and by standing up for our fellow men after we have actively sought and found the truth. One truth is that what ever starts with harassment, can end up in genocide.

The truth can once again easily be taken from us. We must therefore struggle to keep it within our reach. On the Internet and on the streets new liars now grab at the

av nazisterna under andra världskriget. Man hänvisar till det i och för sig riktiga faktum att det endast fanns ca 500 000 judar i Tyskland när förförelseerna övergick i systematiskt massmord 1941. Siffran 6 miljoner påstås därmed vara orimlig. Vad man låter bli att berätta är att bara två år senare ockuperade tyskarna länder inom vilka det bodde sammanlagt 9 miljoner judar. 6 miljoner av dem mördades systematiskt innan våren 1945 då nazismen krossades av de allierade. Omkring 120 000 av Europas judar räddades i sista stund därför att Raoul Wallenberg tillsammans med några få andra diplomater och modiga människor vågade sätta sig upp mot lögnen och med oerhörda uppoffringar kämpa för att vi andra skulle få en bättre värld.

Låt oss vårda deras gåva väl.

opportunity to seduce the next generation. They do it for example by claiming that it was impossible for the Nazis to have killed 6 million Jews during WWII. They refer to the fact that there were in fact only 500,000 Jews in Germany when the persecution was transformed into a systematic mass murder in 1941. Thus they say that claiming that 6 million Jews were killed is preposterous. What they neglect to say is that only two years later, the Germans were occupying countries in which 9 million Jews lived. Six million of them were systematically murdered before the spring of 1945, when Nazism was crushed by the Allied troops. About 120,000 of the Jews in Europe were saved at the last possible minute because Raoul Wallenberg together with a few other diplomats and brave people dared to defy the lies and, ignoring what they had to sacrifice, struggle on so that the rest of us would have a better world.

Let us give their gift the care it deserves.

*Raoul Wallenberg 23 år
gammal, år 1935.*

*Raoul Wallenberg åtagte 23
in 1935*

TVÅSÅNGER

”**Hoppets ljusa strimma**” är min hyllning till Raoul Wallenberg. Jag är producenten, Janne Bark, tacksam för att han givit sången ett kraftfullt men ändå värdigt arrangemang inom rockmusikens ramar.

Jag vill också tacka Mats ”MP” Persson för det finstämda arrangemanget av sången ”**Låt mig aldrig tveka**”. Det förstärker mina intentioner att visa att ingen av oss behöver ta upp en så farlig strid som Wallenberg gjorde för att bekämpa orättvisorna. Om vi alla använder hans gåvor i vardagen på ett sådant sätt som jag föreslår i sången kommer vi att tillsammans nå målet. Då kommer Raoul Wallenberg att leva bland oss - för all framtid.

TWOSONGS

”**Our Gleam of Hope**” is my ode to Raoul Wallenberg. I am grateful to Janne Bark, the producer, for giving the song a powerful but yet dignified arrangement within the framework of rock music.

I would also like to thank Mats “MP” Persson for the colloquial arrangement of the song “**No Hesitation**”. It enhances my attempt to show that none of us need to take up such a perilous struggle as Wallenberg did in order to fight injustice. If each of us in our every day life uses our gifts as I suggest in the song, we will reach the goal together. Then Raoul Wallenberg will live amongst us – for all time to come.

Ben Olander

Ett speciellt tack till:

Nina Lagergren, syster till Raoul Wallenberg och till hans systerdotter **Mi Wernstedt**, för uppmuntran, ovärderliga fakta och stöd.

Rachel Oestreicher Bernheim, ordförande vid "The Raoul Wallenberg Committee of the United States", för obändigt stöd.

Ada Samuelsson, projekteringschef vid "Department of Economic and Social Affairs, Förenta Nationerna (FN)", för kontaktskapande.

Yvonne Jacobsson, "Judiska museet i Stockholm", för stort stöd.

Ella Joleby, Margot Lundquist och Rosina Freeman, för korrekturläsning.

Bildertillhandahållna av "The Raoul Wallenberg Committee of the U.S."
Omslagsbilden föreställande ett skyddspas tillhandahållen av Nina Lagergren

Special thanks to:

Nina Lagergren, Raoul Wallenberg's sister and to his niece **Mi Wernstedt** for encouragement, invaluable facts and support.

Rachel Oestreicher Bernheim, chairman of "The Raoul Wallenberg Committee of the U.S.", for firm support.

Ada Samuelsson, Senior Project Manager at "The Department of Economic and Social Affairs, (U.N.)", for making connections.

Yvonne Jacobsson, "The Jewish Museum of Stockholm", for great support.

Ella Joleby, Margot Lundquist and Rosina Freeman, for editing.

All pictures courtesy of "The Raoul Wallenberg Committee of the U.S."
The cover picture of a "Schutz-Pass" courtesy of Nina Lagergren

HOPPETS LJUSA STRIMMA

(Till Raoul Wallenberg)

Mitt i den svarta stormen
som bestal oss tankens luft
kom en vind av renat syre
mot en gnista av förnuft.
En eld slog ut till flamma
i vars sken lögnen blev sedd
så ingen kunde krypa bakom orden
”snärjd” och ”förledd”.

Denne man, en av oss i mängden,
men med en själ stöpt i guld
blev hoppets ljusa strimma
i en värld av skam och skuld.
Så ståndfast rak och trogen
tog han upp sin sista strid
så ingen kan fömeka
eller håglöst stå bredvid.

För de blottades trängda skara
gick han in i stridens larm.
Ingen värja i sin hand,
ingen sköld på sin arm.
Men mot bödlamas ritt på lögnen
bet hans ord som vässat svärd.
Så med list och mod rycktes offren ut
ur slukande lågors härd.

Denne man, en av oss i mängden,
men med en själ stöpt i guld
blev hoppets ljusa strimma
i en värld av skam och skuld.
Så ståndfast rak och trogen
tog han upp sin sista strid
så ingen kan fömeka
eller håglöst stå bredvid

När ljuset flödat in
och vi friheten fömam
av en tvehövdad drake
togs han från oss utan skam....

OUR GLEAM OF HOPE

(To Raoul Wallenberg)

In the midst of the black storm,
So chokingly dense,
Came a breeze of cleanest air,
To a sparkle of brightest sense.
A flame gave light
So that lies would stand bare,
And no one could crawl behind words
Like “entrapped” and “ensnared”.

This solitary man, amongst us
Now with glory to his name
Became our gleam of Hope
In a world of guilt and shame.
Like a cliff in churning water,
He stood firm to lead the way;
So that no one could deny
Or from truth go far astray.

Salvaging the deserted,
He took his last stand.
No shield upon his arm,
No sword in his hand.
But his words bit like steel
On the slayer’s awkward lies;
And with cunning tricks he snatched the victims
Out of their bonding ties.

This solitary man amongst us
Now with glory to his name
Became our gleam of Hope
In a world of guilt and shame.
Like a cliff in churning water,
He stood firm to lead the way;
So that no one could deny
Or from truth go far astray.

When the light poured in,
In freedom’s sacred name
By the twin-headed dragon
He was stolen without shame . . .

LÅTMIGALDRIGTVEKA

Mitt ord sitter där i hans hjärta,
en sipprande giftig pil.
Det tvingar glädjen till smärta
som en plågsamt sårande kil.

Så låt mig aldrig tveka
att visa det mod
som behövs att läka såren
jag ristat med elaka ord.
Och ångra min handling
där jag färgad av skränig flock
styrts av ömklig fördom,
rädsla, trams och skrock.

När de samlats i hotfull hord
i skydd av varandras bak
för att håna en ansatt vän,
låt mig möta dem stolt och rak:
Jag står upp vid hans sida
för att skingra deras byk.
Med fönuftets ord skall jag strida
tills de sprids till ett fyk.

Så låt mig aldrig tveka
att visa det mod
som behövs att läka såren
jag ristat med elaka ord.
Och ångra min handling
där jag färgad av skränig flock
styrts av ömklig fördom,
rädsla, trams och skrock.

Av historien vi lärt
att den som vänder ont till gott
är just den som inte tvekar
utan i frimod bär sin lott
att djävt och rådigt handla
från det han tänkt så stort och fritt
och inte rantar efter dem
som bara skiljer svart från vitt.

NO HESITATION

My word sits right in his heart,
Like a thorn from a poisonous hedge
And forces friendship to pain
As an injuring splitting wedge.

Let there be no hesitation
For me to be brave
Enough to heal the wounds
That I viciously gave.
And regret my bad deeds
When I was caught in a hollering herd
That led me by fraud
And hoaxes so blurred.

When they're harassing a friend
Sheltered by each other's back
And gathered in a threatening mob,
I'll take my share of flak.
Cause I'll stand by his side
And scatter them to dust.
Using honest words as my sword,
They shall vanish in a gust.

Let there be no hesitation
For me to be brave
Enough to heal the wounds
That I viciously gave.
And regret my bad deeds
When I was caught in a hollering herd
That led me by fraud
And hoaxes so blurred.

From history we've learned
He who turns evil to good
Is he who was never in doubt
But courageously stood
On the barricade to lead us
To think straight, free and bright
And never tag after those
Who only separate black from white.